

TARMO

N:

TARMO

1 9 2 9

R.Ö.S. õpilasaegikiri

Proloog Jakob Liivi 70 sünnipäevaks

SISU:

1.	Proloog Jakob Lüvi 70. a. sünnipäevaks	---	---	---	E.S.
2.	Jakob Lüv.	---	---	---	A.V.
3.	Vähem valguse reklaami!	---	---	---	vil. A.V.
4.	Ühendust! Ühendust!	---	---	---	E.S.
5.	Märgisituatsioonid.	---	---	---	L.k.
6.	Kontsund purjedes.	---	---	---	P.k.
7.	Hääd ööd!	---	---	---	V.R.
8.	Tusane õhtu	---	---	---	E.S.
9.	kevadine.	---	---	---	E.S.
10.	Palju inimesi võib maakera toita?	---	---	---	öp H.T.
11.	kroonika.	---	---	---	---
12.	Varia.	---	---	---	---

Lisaks: E. Švartsberg: „Murede maa“ Meriskooste.

Number on paljundatud 150 ekts. tasuta.

Vastutav toimetaja: Elmar Saage. Tegev toimetaja: P. Kõkk
 Väljaandja: Rakvere Öp. Seminari koolkonn.

Proloog Jakob Lüvi 70 sünnipäevaks

Ühed on, kes ilma suurtel teadeti käivad
 nende aeg on pidekõueades ja loorberites päevad.
 Hoolid suuri silde leitudavad võime rannul.
 nende hiilgus ilma astub uhkel sammul.
 Maale, rahvale need ilka pilvehõnged jumalad
 keda kadestavad. tangid, hummardavad nunnalad

Teistel aeg, andnud Saatus osa igapäeva -
 nende nimeid ja talikirjal tälistata kaeva
 kaask kiliti tööline küll ohvriks töö,
 kes on andnud kaalumata, maale päeva öö...

Maajakesse keskel peige, ääres väike linna.
 Aeg on pääle elisõite lastanud töölele minna
 Väike - linna elus väikeses jooksvad päevad vana, helja -
 mitte alati ei tehtud tööst val kasvva vilja
 Aeg hüludes on hõbe mida hing ei talu,
 laulik naland lauldesse - rõõmu, mure, valu
 laulik - malle rüda ilka tundnud noortest sooja
 Oletis jõude - hoide päikest etsee ial tähe looja
 Sellepäevast võta vastu noorte võimast tunnus,
 päevadel, kes täis sul aastahünnu annus!
 Ühendamine käed ja ühendamine hool,
 üles! Suure, kange päikese pool!"

Jakob Liiu.

Tema 70. a. sünnipäeval.

Ulu mõtted kui laiustav meri
mis alla on rahutu.

Ja vingalt mul voolamas veri,
et raukane rahu ei saa...

Õnnekas aegsate tegevuste tihedast reast on säilunud vaid üksikuid tugevaid kaami. Rakvere populaarsem nimi, Jakob Liiu, kuulub kahtlemata nende hulka. Ent temaq; liigub omu elu viimsele astmele: jõudis ju seitse aastakümnet ka elust ära lõpule.

2

Jakob Liiu ou vases kaudimehe lapsi. 28 vabr. 1859 a. algas ta omu pikka elumatha Aletskivil. Juba häälis kaudis tahe kuul kooti väigeva Peipsi kaudinat, järve laudtamõlle vihasid sojinaid. Kõis hüümeudat aastat, kui ei tunnud veel kirjatahtegj. Alles 12. aastasel sündus koolipiiki. Külahkooli lõpetanult kuuqis kodavere kihelkonna kooli. Juhataja Joh. Jürgusteini mõjul kasvas sääl huvi kirjanduse vaste. Sävel karjas kõres kõvris spontaanne noorustuhing huilitamisaks. Ei olud see süski vaid kaudis nooruspsühholoogiline nähe. See hüpses, kristalliseerus, otis väljumisvormi. Se-da kaudis tuqis tahe saada miheqjts, tahe näidata riikstele kooõpilastile, et ka kaudimehe perekonnast väis kõvra kõngemata. Sel teel lootis ta liigineda ka omu lam-

mikule - uhkele kaluperemle kütnle - est asjata.

1879. a. sooritas Hiv Tartus Holmani seminaris õpetaja eksami. Aasta hiljem sai ta kalle Triigi-Avispääle. Avenes määratu tööpöld. Rahva väeline kasapiid oli siin nii mahajäand. Alustati vabalt naisakõnnastele ja kirjakuuanditeadetele.

Lüü aqa ei jäänd ainult õpetajaks - tunniandjaks. Elu piletas ülesandeid, elu vajab lahendajaid. Ja natsionalistlikus mõttesmas hüpsand kirjanik algaski aktiivset reklaamitegelaase elu, osa võttes kõigest rahvuskultuurilistest üritustest.

Ühisuikud sülitosid tuld, kirjeldused kirjusiid kirja. Lüüis nähti kirjajumet. Nüüma ne aqa ei taandund. Ei mingit järelandmist, kompromissi. Ei suutnud heidetada iseoi nädalane arest ja kohast lahiti registrenimine. [1893].

Hiljem ta kutsutakse süiski loqasi samale kohale. 1901. a. loobub karvisekiklindul põhjustel kasvatustööst ja asutab v.-hoorjasse naasmakompluse. 1913 a. siirdub Rakvere. Süügi hoarab kirjandik kinni igast ülesandest, igast algatusest: on tege-
geu kredüt-ühingus, linnapea [1919-1921]. õpetajaks I algk. [1921-1926]. Enamlizel kerronipäevil näet kaledal noima: kõusvat liima karjamaist verinde ja kaituvad kuuipildu- ja noqinat. 3 qal pidulikuel jubusel leiab ta kuuqstetud sõua tee kuuajate südamisse [üldse on L. pidand 500. jooksul üle 500 avaliku kõne, isegi Riias, Peterburis j. m.].

Praaqi on L. Rakvere suurima seltsi - Rahvamaja ja Har. seltsi - asotsas. Seltsi töö in-
tensivistamiseks on ta näendund tõhe inuuga. Eri-
saks südamasjaks on kalle saand me teatriskoos püs-
titamine. Omaavalitsuses tööst võtab kirj. osa liimavõli-
koq läkmeis tööerakonna nülmas.

3.

Jakob Liivi looming on realistliku koloniidiliga. Ta tööd sündisid peamiselt V.-M. raamatukaupluses. Ainult viimane pikem tööde - luuletusel "Revolutsioon" - kirjutas Rahvera Viru kätvara elustikus.

Peipsi äärelte veteraane sola-pärase lohu jäädvustus noore fantastisena kirjapais alle. Materjal kirjanduslikult loominguks paigus, siqins iseenesest. Tehnika viimistlus Schikeri, Heine, Lemmouvi jt. töid lugedes.

Esimesed värvid jõudsid avalikkusse Viru kandi I jao nime all (1886). Sellele järgnes Viru kannel II j. (1891) ja V. k. III j. (1894) sisaldades lüürilise ja mõtteviisilise sisuga luuletusi.

Jakob Liivi kirjafööd I aine koostas uues väljanduses kõik lüürilised luuletused (1907) Jak. Liivi kir. f. II andes (1910). Leidub aga päale nende veel pikemaid luuletusi. Pühakuja, Kõnbelõvi jt. f. 1918a. ilmunud koosteos f. L. Luuletused - sisaldas kõik ka paremad tööd. 1924a. ilmetas aga vana kirjandus kirjanike pikema luuletusega - Revolutsioon - milles on fiktsionid oma elufilosoofilised tunnetused ja religioossed vaated. Sõnuipäevaks jõudis müügil veel küse koosteos - Lüürilised laulud.

Mätkekirjanduse alal on Loo kirjandus M. kaitseamet väideldit. Populaarsemeline on meist aga praegu säilund 5. vaat. Kurbuäng Ordummeister ja 3. vaat. komöödia kolmas aga vallaarannem.

Ka jutustava proosa alal on L. katsetand. Mii on temast ilmunud kolm novellikogu - Viikud. Mias on käsitlend peamiselt ümbritsevast elust võetud tüüpe. Praegu viimistlet ka veel novellikoguna.

4.

Jakob Liivi loominguks on
 nendes peame hindama tolle ajaajaga vastepuutub tal;
 milles kirjanik oma sised väärtused. Ta loomad on
 selle ajaga stil, lood is kod. Nõuist - koolist ja
 värsiklusest on
 vanaanda luulet
 akadeemilise epika
 aga ja vaba lü
 aiarõõm.

Jakob Liiv

hahelapane tööde
 viingit vastuvõet
 latode kulevõime
 luule vanaaastat
 ouaga, viing väe
 siat, ilmsa kule
 ka tolle aja ka
 liivi isegi ükste
 on hakatud si
 kirjanika tunde
 uut punktsid meil
 viingut: sõnasõhke, kule, kirjanduse võrdkultuur ja
 lühemad vakkaid.

teatavalt palja
 püüdis laenu
 muusikilise va
 teatavalt vsti
 zaksu ja vna
 värsse kirjand
 kaalustas kõig
 sümia, un et
 versifikantide
 mad ou aga.
 noit aastakuu

Konkretse ja puhta sümia et
 zaksu ühenduses on ka, liivi loomadest kauge voolu
 selge ja kilets. Ei midagi keemilist, muusikalist. See
 ongi, kaks et viingimise, mis liivi loomadest palja
 on ni kergelt mõistatavad, ni kirjandus ja võlu.

Teatavalt liivi sümia on
 kulest kule on sümia vanaaastat
 ja. Olgugi, et tema sümia ei hõlma liivise loomad
 (Andri j.) viimistatud värsidest, ouat nait

4.

Jakob Livi loomingupe me-
nedes peame hindama tolle ajaajärke vastepäriselt läbi,
milles kirjaniik oma värvid värvistiks. Ta kuulub su
selle ajaajärke stiil, laad ja keel. Nõuvalt — keelelt ja
värvikihituselt on see puhtam ja selgumem, kui nende
vanemate luuletajate oma, kelle erinevise algus laugub
ärkamisaja esimesse aastakümnesse" (Joh. Aarik). Sisuliselt
aga ei astu Livi palju edasi: ta tarvitab osalt sama
aiustikku.

Jakob Livi põlvnis eriti palju
kahelepärase tööde välisele nõuile. Ta püüdis luua
mõningit vastuvõetavat üldtasapinda, harmoonilises su-
latada kelevõrviingute dissonants. Ta oli teadlik eesti
keele nõuile'sist puudustist, võndles seda salisa ja vene
omaga, ning vägi, milleid korralike värse kirjutati
sääle, ilma keele vägistamata. — Ja oma luuletades lõiq
Aa tolle aja kohta haruldaset puhtad rüümid, mis et
Livi isegi ühels suuremaks eesti keele versifikaatoriks
on hakatud nimetama. Need hinnatavamad on aga
kirjaniku teosed siin eriti sellepärast, et noil aastaküm-
neil puudusid meil kõik hõlpsused keuletööde fabrik-
sariingul: sõnarahke keel, raffineeritud nõuilekultuur ja
lühemad vormid.

Konkreitse ja puhta rüümiaga ot-
seses ühenduses on ka Livi keuletööde kerge voolavus,
selgus ja lihtsus. Ei midagi keerulist, moonutatud. See
arugi ühels eritingimuseks, miks Livi luuletused palju
on nii kergelt mõistetavad, nii ligijätavad ja võluvad.

Täielik Jakob Livi suuremaks
frankis keele alal on Soréki vormi tarvitusele võtmi-
ne. Olguq, et tema sonetid ei kiitni hilisemate keule-
meisterite (Luderi jt.) värvistlikud värssidevi, oueti uad

moodustasid atuse, millele võib tugida hilisem toodang. Ta 80 sonektit säilib siiski terve rida, millest võib jult-
gelt kõnelda meie parimatest sellal, märgleva meeter-
likkuse ja dissipliini tõttu.

5.

Sisuliselt jaguneb liivi luule
aesthetic mõnolooptuslikuks, meditatiivseks ja jutusta-
vaks poeemiks. Peale selle on tal luule juhustluuletüüpi,
mis kirjutehulka teatud sündmusel ja tähtpäeval.

Meditatiivsed luuletused o-
domineerivad. Neis kangustub selgemalt liivi maail-
mavaade, ilmneb ta enesekriitika ja suhe välisilma-
sse. Loodusest, isamaast, armastusest, igatsusest ideaalide jä-
relle taandub mis liiv. Neis rõõmsas häälelises kõn-
nelti hõlkeb mis ka mõistustlik element — ja see ei lae-
vabalt väljuda teadepahitusest, kulvitsevat õnne, väri-
vat vales, nutvat igatsust. Liiv on isegi traditsioonis selles:

Ma luule kõnnetesse taltsin jõuda,
muid oli armas ka ta sõgurus...

Ta saladuste maailma püüdis sõnda,
kuid saatja püüdis, püüdis genius...

Ei oleks arugi lohanu kormitsevaks luuleks.

Arja ilmusid kõrgs "Lüü-
tilised laulud" leidub ligi 200 meditatiivset luuletust. Ehkki
neist osa kannatab baaloonilikkuse, epigoniismi, tolle-
aegse mentaliteedi üldise värske differentseerumise all —
— siiski on aardeid, mis kannavad parimaid kirjandus-
nautijate tähelepanu, mis meeldivad "oma diskreetse aroo-
mi ja tagasihoidliku-meldiva", noaga sordiumi ait tulev
kõnnet. Ka ta allegooriliste lugulausede hulgas leidub
parimaid õisi, olgu siin individuaalse kirjandusliku pri-
oriteet luules polevad saavad veel üldtunnustust ja iqa-

suqpete skeemide ning mõistustihkuse valemite voral
püüdi saavutada akadeemiline tõus, ja et need tähe-
dust enam ei mõisteta. Arq on ju näpalje muutunud.
Venestussurve, ülemate ja alamate volukond on häinik.

— — — — — Ehkki kirjandusel aastaid kanda
juba seitsekümmeend, ehkki näste mure kändunud süg-
vaid saquri — Lõu käib ikka singelt, püstipäi. Ei väi-
gi ta nii vana vut. Elujõu, energia ja töökahle reser-
vid on veel kütsalt suurend. Vanadusesti ei de kõi-
kand tugev ja keskendav talu — tõusta kõnqzuals,
anda paramat. See on ainult medikament füüsilise ja
vaimlise atrofieerimise kaitselis.

Eriti kirjandike peres on see
haruldaseks vädituseks: püsida viiskümmeend aastat loo-
misvõimelisena. „Redigerin pääniselt vane töid, et kir-
jutau ka uusi. Nii sootab praegse imemist pikem
novellidekoqri. Kõik mu teosed sünnivad öösel, siis kui
kõik teised juba magavad“ — nii jutustab intervjuu-
vale ajakirjanikule. Ja oma töökameisvõisi kohta lisab
ta juurde: „Töötan paljje ja kirjutan oma töid mitu
konda ümber. Ainult lühimaid meloodilisi laule olen
v.ü. vanakaht raputand. „Revolutsiooni“ kirjutasin vähe-
malt kolm konda ümber. Suuremate tööde jaoks koman
eneses juba aastaid. Täiendid võtan ümberitsemist etest.“

6.

Lüvi ei tule kiinnata ainult
kirjandikesa. Luuletamise kõnval on sündunud tubandele
teisele tagousalale. Viie aastakümme jooksul on v
varevalt leida aktiivsemat seltskonnateqqlast, tublikat
sõnadeohjeldajat. Asudes tööle v. Maarja kihelkonda ko-
qri te sinna ka teisi b. ühkanisareqgeid teqqlasi. Õpeta-
jaamet: kõnval kändis hüv rahva madala vaimisehoit-

soodi koljut. Seltse asutati ilha juurde. Nüüd võivad-
ki väike-maarijalased uhkusega tunnustada oma kodu-
kohia Nimeea hariduselu keskuses ja seda kõigepealt
füüsi Liivi kerele.

1915a. revolutsiooni päevil vä-
hakse tas mässajat. Lüh ega ei ole seda. Tä vaud
püüdis tasandada ajajärke määratsevad looge, vä-
hendada tüliste fraaside tähtsust. See õurestuski.
Liivi Ralverre azudes vähakse
tas kindlasti väimelist juhti. Lüh köidabki lookused.
Haarates oma noudse võtupidavusega. kinni igast
veest mõtest — Nis ka selle ka kindlalt läbi. Nii
leiamis teo erilise koolega tötsevat uue teatriua-
ja püstitamiseks.

On väikimatu töde: noorus
jämmel juhte vanade generatsioonist. Noorus vajab
õpne, kes oskaksid õiet. kinnata noorusepäevi tõelisi
väärtusi, mõista meie rihti, toiminguid, noorte eluaas-
nisi enestisooni.

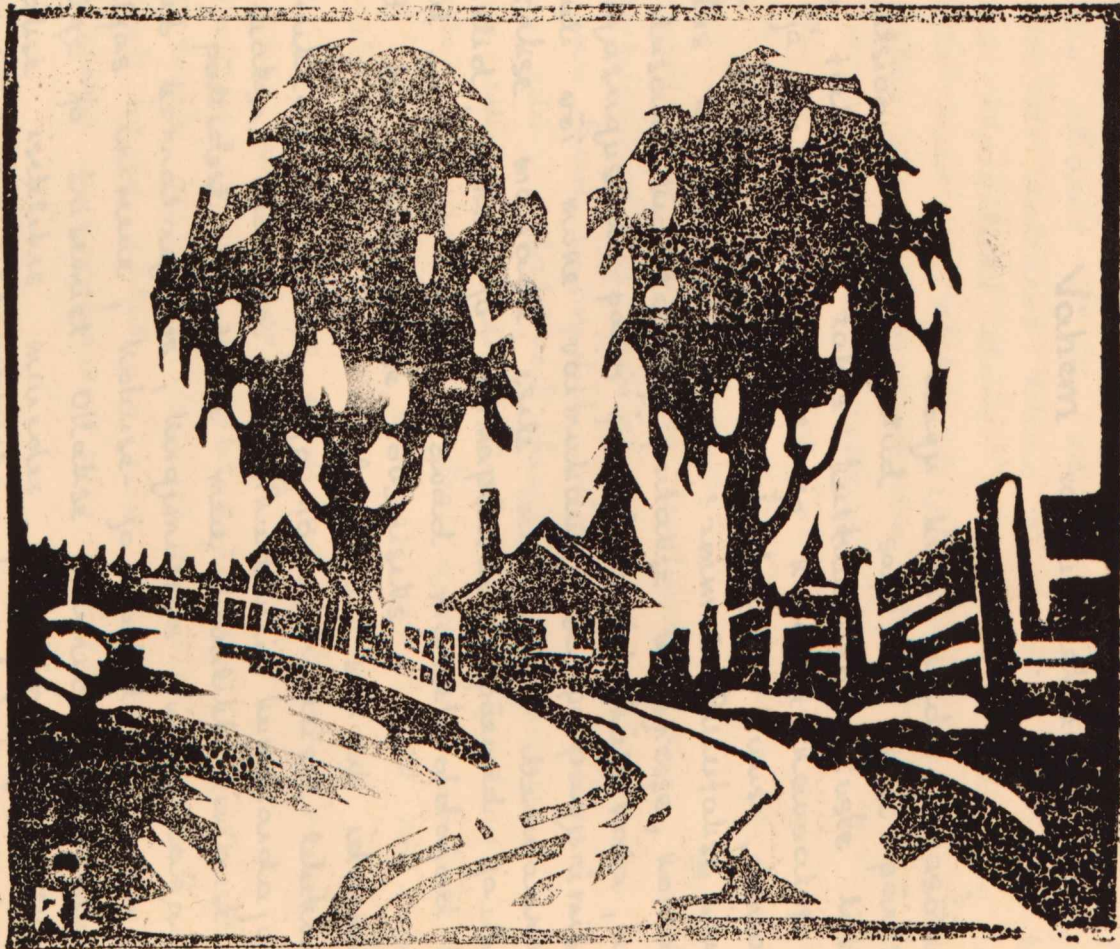
Ilks neist on kahtlemata vana
Lüh. Tema juhe noorusele ilmmel igas ka leulikes. Noorte-
le õu ka pühendand oma parimad sonetid. Noorte õpe-
tajana azus ka kasvatuskõde. ja vaudend patrioodia
väl ka vaud kasvavas põlves seda jõude, kes suudaks
jatkata tema ja teiste vanade algatatud tööd.

Laulab: Nüüd nooruse palitel pu-
deksid kahtlemata vana noort loitu.

Ma vaatam kei kõussa päikese koitu
kõnd nõrguvad noorusest mehed...

Nad kõnnevad pööradisama õue
ja kungivad mituugi kõndumid põue
kes suikemas surmavas valus.

A.V.

Vähem valguseeneklaami!

Naagu käbi tundis ilmasõjas ja revolutsioones väijavalatud saqi ja viha pärast, raru teaks teha takes kultuur saavutuste lõhkemini ja inimeste väimlizi ja kehatalizi kannatuzi ülis-akakse kõike ilusat, kõrget, head. Kunst, kirjandus haridus kuulduvad igal sammuil. Piletatakse sönu, üts ilusam kui tänne, peetakse kongresse, korraldatakse igasuguseid päevi ja näidatuid, küll kaks, küll kartuli või mõne vaimukauglase propaagandamiseks. Tahetakse manada esile minevikku ilumuusikad, juubelid, sünni- ja surmapäevad, päevad ja kongressid — kõigis reis leiavad massihoolitajad tänuväärt tee taevastesse kõusmisesks.

Ühel pool suured ideaalid, värvitikkad sõnad, aga raamatuteisel leheküljel? Ei maksa näatida kõrtsikultuuri kummardajaist iga pättidest. Vaatame meie harilikku inimest. Siin leidub korraldajalus, kirgemuusis, ühesõnaga — tühipaljas inimene, kohuse- ja vastutustundetu, täis intriige ja irisemist. Ollakse suured omais väikluses, vähakse isiklikes muredes ja nõomudes kogu universumi keskpunkt. Ollakse „kavalad kui assid ja vaqased kui tükised“. See on muidegi tänuväärt ilusa suhtumine. Vähevalt oma ajalikele „mürale“ on see kasulik.

Kust on need inimesed tulnud!

Noored on aate inimesed, kuhu on jäänud aaga elus paljude noorte aated? Nad kasvavad neist välja ja saagedasti riputatakse ühes õpilasmitšiga ka aated varna. Kas elu ei tarvita neid? Õiget reaalsel mõtet ja aadet tarvitab elu alati. Kui aaga paljud oma „aated“ päale hoolipiuki nurka viskavad, siis võib julgusti öelda, et need ei oludki aated, ka mitte murdealaste noorte aated, vaid — see oli näitelava jumestus, mida tarvis maks peita ja uus päale võtta, sest autor Elu kirjutab: „färqmine vaatus üks aasta hiljem.“

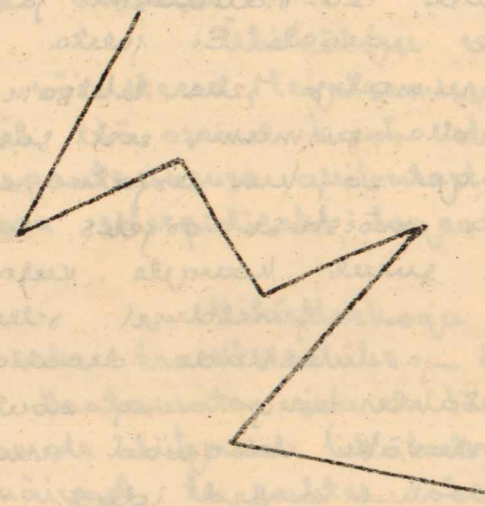
Tahetakse elult võtta palju lõbustavat, palju kuulust ja rikkust. Siis tekivad taltmata pinnapealsus, õnneotsimine ja välispidine värvide kirevus ja sisemine tülijus — need meie aja-järge tuqevamad küljed. Loodetakse, üks sajatuhande vastu, mõne loterii abil õnnelikuks miljonärniks saada. Kui aaga loodus petab, siis näuatakse välja või tapetakse ennast maha, sest elu olvat raske. Ei tea kui raske elu neil isikutel oli, aaga — ölekõrs murdus ka visu aat katki.

Pahed on oleuas, seda ei saa salata. Aaga nende kõrvaldamine läheb saagedasti valedada. Paljud leiavad ennast kutsutud olevat pahede kõrvaldamiseks, sest meie aag lubab kõiqil tark olla, kuid paljud panevad selle omadussõna esese suhtes aujalqadesse.

Kirjutatakse jazzbandi ja kino, ja omeli kui palju meil elus tekahsz vaiulist kino ja jazzbandi. Iga asi vajab meil tingimata suurt reklaami, suurt löarmi, kãra, lippe ja rouqikõike, et tõmmata masse tähelepanu oma päale. Ja saagedasti muutub see jazzbanditamine — sibiriks. Ou naivahulk

laiati läind, leitakse ülesanne täiendatud oleval.
 Arvestatakse tehtud tööd koos
 olekute, päevakorra punktide ja koosolevad isikute
 arvuga. Hää - tööd peab mingisugune määra olema,
 kuid kui füüsikas korvatakse meetrid kilogrammi-
 deaga, siis omati lubatagu kahelda formelis: on
 peetud nii mitu selle ja selle sisulist päeva. Hari-
 likult sarnaste päevade ja sarnase töö ainuühesed
 konkreetseid tagajärjed leidevad protokollide näol
 mõnes arhiivis. Egotales palju materjali tulevikus
 ajaloolase jaoks. Aga olevik? Olevik nõuab vahetu
 pimestavat valguseelkama, rohkele ajalikele tööl.

viisil. k.v.

Ühendust ühendust

Oja ratsionaalismi laste meele
ile peaaegu subjektiivne võtab tunde ja tunde
ja sõnuse — mõistmise järele "hõrusel" saab: võ
malikult ühe, rippumata elada — nõuadikult ohtu
põhise vastle, ning amsõigelis vormis leida
enda kriitikat, kuides veel amsõigelis nõuadikult
seid disputatsioonid koosviibimised väikeste seitsion
dade vahel, aseliste kommentaaride ja improvis
siooniga koduses õhukonnas kusaqil vaikus ühe
ses tundub see lausa sentimentaalne, kusaqil 20
põite taga olevana. Olene kaotamas larve sõnuse,
ühistunde ja sooja osavõte järele.

See soovsõnuse on eio
nid ühtavasti oma lõhikõristatud psühholoogilise
nemise, teeks jäise individualismi ja amsõigelis ühe
de rippumata ideaali. Et juleta enam rippumata
da, sündida, rippumata teha lihtsamalt hõrusel
taevani, kusaqil olla surmani, sest siis hinnatakse
kaine kriitikaga see, kui arjate ning rippumata
lõuqad hõrusel mõistuse orjels, mis eitab unnes
hing, tundeid surub kusaqil, keelab kategoorilise
järelõigusel selle muutub õnne
meie patriotism ja ühistunde ideaalid, sest neilt võ
lapse eeli, võetakse hing ning nõutakse kriitilise
nõuqega vastuvõtte kusaqil rippumata selle ja
õnnele õnnele hõrusel ideid.

See ei püüa tagasi sooja
tundeid ühe, järele vaid rippumata, praktilise

harvaste juures läbame edasi, peetavata väljajõutud olekonda.

Kahtlemata on süüdi koogu aja suures materialism — mille ainult meil, vaid koogu ilmas. kuid kui see juba omale idee seisukohale võidak meil noortes, kelle noorus ja edasivõlv olemine, rajanev tumelel, peame seisutama ning võtma olekonna kõne alla. Peame nägema, millele jõuame välja suure individualismiga.

Peame väitama, millise ühe külge ja naskemeelse isiku arendab see! Hädaohus on meie ühistunne, meie ülisteise hindamise sootmavaade. Ärge otziqe süüd olekondades, vaid vaadake päämiselt kõige enne oma ukse ette!

Meie organisatsioonid kannatavad küllama, igaval formaalsuste moanial. On saanud tarvilikulis igal juhusel ette heita, kritiseerida rööel, kus jäetud talitaplaanile formaalsus. Eneata teadmata on laugatud suurilt individualismi kõngustikelt pedantsuse ukkaisse.

Ühekülge arendusitilita on kaotand uusi võimetesse, tequtsemisse. Rohkem arvustusi mõttes tehiv töö oramele. Kaob usk nooruse suurlest energia, spontansuse allikatest ja tehiv mure: mida võtta kaasa edespäidiseks baqazilis, eh. põletisaineks.

Vilistlaskoogu, mis igalpool kujuneb suväärselis traditsioonilis — hingitseb meil viimase paaniana. Vaatamata suurele lõpetajate arvule, korjab koogu omale liikmeid tihetulega. Isegi Seminaari õpetajad näivad ta selites tõõdud aluse passivsusse ja musta pessimismiga. Seistakse kõrvale kõigilt poolt ja vaadatakse kaljurööme nooviaga tequtsemis-

katseid. On koodud ühine ajakiri, organisatsioonide koondamine rüüded läbi. Teatakse, saue vellelgi, kes kind olnud ühendatud Seminariga, maksaks enam kei ootamine ja jaha kaqatilsid. Kuid ei väeta osa!

Või tavad siis need Gaastat meie ühiskonna müvõnd vastikulus, et zelleie hiljem, kus see kõik mälestuses, siiski mäelda ei taha?

Enam üksteise mõistmist ja heatahtlikku suhtumist kõigelt poolt! Sest see siin on olnud ometigi suur ja mõjuv osa meie elust, aruaga tulipuult!

Püüame tungida üksteise igapäeva! Lähene me, ning nõuame tarvet inimese järele! Enam soojust omavahelises elus, enam läbikäimist!

Ning miks olla üksi, kei meie ühinedes ei kosta midagi? Ühiskunnet, lähenemist, soojust meie igapäevasesse hali ellu!!

E.S.

Märtsituused.

Teid märtsituused olen armu ootnud,
kui kõige lepitajaid, ühtelüüjaid käsi,
ja nüüd, — ei hommilkuil ei õhtuil väsi,
teid tervitamast armsad, kellelt palju lootnud...

Te naugetult tulite, ja vastu väikeid nunte
süüd surusite tase. Teist kõhijale sai valgus,
ning külpe akuaals ja mingi uus algus
me tuppe ahtasse, — mu hingetõite nunte!

kõik äkki, ootamatult meelis sai ja üle õo
nartsiss diskreetne õied lahki löi,
ning palju teisiqj veel märts mul lilli tõi,
nüüd olles joobunud meist, — ma avan vöö...

ja tules õo, teid püün märtsituused,
münd võtke eralud, mind võtke valgus õeles
kesk õiste tuulte seltsi! Las' minna minus töeks,
et leht ou inime, mis tundeist aet — ja tühaks saavad hi

Eut kui ei tõesti ruumi tundeiluuas vast
leide minule, — siis mind te kinni katke,
maakamaraesse sügavale maha matke,
kui nauavalminui ja küpsed last!

L.k.

ovtsund puneds.6.

CiC . Vi «.A-, V-OVUcxfia V-A-uSL (^e. 'K.ÕJU&y Cxi,-
 üwu»k •Mqd^dAlnÄ. IjübVokAeUkÄ., Ou \cJukjLv*-d ^Xa.-
 !X>-V^ |UiXj%k , Vr.cdWeyjac. y tJktow-VA oõ^4?.,.«*

\W_xuuJi» ^c^/^*>uuJL V£XdUi:U& ^ooVUib^v^dC o^v^»
 V-A*Ä. ""ks-^VKXŽ; SfcAW.t^«X»' *A taX ^ 'O CXA t!XXXUrl, ... V*f\& %J.vVKxi -oV | \tii^
 Xx x-Vä ^Afcx. mcv\Mr*. —. Ao. <L*vfüL u-d.»OU.oo^ V^yv^xö^t.^_\c^v-j^-
 9>v. tv.^% ^ \%CX6xlt»ÄAO>Vk% Ve-qjjcb-^ , Vo-NUUO. v., uäcil4
 |kOu4».% Voiixck %a Ux t W%, -xeu^rxW>.eUUu<gt*i<öUjt V a a a a O.W.
 Wa * X*a A?ü V.<U6ij. (^t>ekiA VaA ^eiJUuWuJl o/v^c^o.-
 ' **x)*-% %a >; oJU-x,Ca fxoAcy. 'tvuuuull. Vma X-u v ^u ^c u JU m ^ Q,
 ^voAcooa^L Sa %A- ^ «l o ja V'-^ %a l a /a /gojövJouct.
 1 U-V-

sarnased ajal. Ootad kuuluvaimu...

Kirjanik: | ühiskõikselt | Nõusleu. Ent ei taipa sine
sindole, pooriga nõisatud nime. Süski uudishime
matan. Ainult väike arvamine: tahad vist ka kuul-
letama hakata!

Keigar: | Mina? Luuletama? Teie see mulle tõesti
nõome, et siduda end imelise kosmosega visioonide
loomiseks tahau. Olen keigar, uudlas ühtegi varssu.
Keigar — mõistad? ja näitlejaks tahau saaks.

Kirjanik: | Meidugi! Kuid mõista ei jõua, uhkus-
taad end rumalusega, või tead nalja mõistuses —
häbenedes... Nimi aga ei imponeri mulle, vähe-
vel selle põhjustaja, kui see kõlne. —

Keigar: | Torukuuil | Pooslis on veidi pipravina.
Teieks järelikult nime põlats ühes isikuga. Kuid elu-
line olen, et kirjund mõtete väljenduses, tagajä-
rseks neelid. Keigar on kää poosile, ja vastutaze
end ei murekse. Keigar elab kõigile!

Kirjanik: | Ühik on see, kelle juurde tullakse,
dlaudlik, kes tuleb. Oletis suundunud ma keigrite
mau, poleks vastutazuda jäänd.

Keigar: | rubeu | Nale!

Kirjanik: | On tähelepaukud, arusaamine mõneps!
Ora kasta veid!

| Naikus. Hetkeline tunnehuur kätsele nõõda, ka-
hin müüriürest. On kõine vaimupaan varssus, ja
vaatavad ümburst. Ootavad pinget alanemist. Mõttes tai-
pab kirjanik, et kujuvilest abasõndusse end ajada
lasi. Ei tohi ka kunugi jägleda sarnast eluvahust
maiehelisidaga. On asjatu, kuid tahad tunnustada
end. kuid kōde nõelub... läbi kuletendiva. |

Kirjanik: | pehmenas toonis | Kes jätsid endale ole-
mispaiga? Tolle poosist kütivad helid?..

Keigar: kui rüüli koor lamab ta nelja seina vahel
toaruumis siis maile, pehme voodisile. Lõtvuud vä-
sind lihased, vees unemüra kõrgi hommikuni. Põgine-
m saab, et vabana matkata öölgi. Siin kohtasid
suv. ja kergeti saame sõbruse. Mis arvad sellest?
Tema mõlemad vägivad...

Kirjanik: | meiqab selle avalikkust. | Sõbruse ilka!
Esimese lauseni kurvast tõest üksteisele öeldes!! Pää-
le selle olevaks ei määra meie teid. Siis leudame
võibalt. Elatakse nii eluas! | Tule ülejäänud astmeid
aiglast sammel, kuni maas. Selg oleb müünil toe |

Keigar: Ei mõista ma? kahtled sõpruses?

Kirjanik: Suquaj mitte! Tema olemasolust leudatav
vaid, kvana tõelises tema mitteolemasolus kindel oleu.
Madal on temperatuur kõikjal sõprusele. Jaltub se-
nati, kui iga tuisus. Jultumisist saavutab sõprus
soojuse ja elab tolleaga vaid lühiaja - jultumisist
taas lahkuu.

Keigar: | istub kivil vastas kirjaniku. | kas meie
ei kohtand jultumises? kuid... need on sügavad
saladused. Ei taha pöörd vaadata, sest oleu on palju
pinnalises võimalik. Ühed on, kes unuvad, vaat-
levad, jundlevad, teised - kes elus selleks võimalu-
si pakuvad. Jash! - kust kirjaniku härra toskus
mei kelin? | pöörab teisele jutu |

Kirjanik: kas siis ilka üvava toru kõrgemal
tasandil oleu, kes tõelivam tundub tasaneqi oleu.
vool. Söäl võib kirmu tunda, väriseda. Vaate saab
selle rest hää.

Keigar: leuu, usuu! Teid - ma sinna ei kõuse. See
on vaeu, saades korra vaid meeliku mälestusele vä-
vika. Suvu paremat madalajgi, elades igapäev. Jär-
ju on me minevik, sest oleu keigar... armastan noiu.

oobun. Ei ole teusamaid etu! jumalike ... jumalike! kui
 liiginevad nõtkuvad, graatsia kehastused, palavad
 silmad ... loivab aroomide pilv ja sa oled väges kui
 jumal, su pilke ihatakse, su helilisi meelikusi ...
 Kui vägevad paaqjed hüüuvad sinus ja kostab öel-
 des kes su otsa korra vaatab, see on sinusse armund!
 Ole maine armastusjumal! ... - Tahau olla ... tahau
 kiita enda taevailike olemispaiha! Sääe näos pole
 suuri jooni nagu öeldakse väärtuseks. Ja ou sile,
 sile kui jumelike puuvili, õrn kui südipaber. ja
 mina elau ta silmis ... Mina!

kirjanik | varjatud pilkega | Oled väges! Kardau, et
 hävitad terve naistesoo! Tahavad surra su eest! -

Keigar: Oledis ehk võimalus ... Mü aluse ma vaid
 pole. Jätan teistele võimaluse ...

| Tasane kahin, madal viheniit üksikust kirikõhest.
 kuulda kui samme. |

Keigar: Keegi astub müüri taga

kirjanik: Tuul ehk? Tõukab krahvisõmeraid alasma-
 ga. | kuulataavad. Ildca sammud, lähinevad. |

Keigar: Olevus elau. Nel kolmas süin. Heles täna
 kõigile nii nähtu õõ?

| Ilmus kogu hambulise müürikuuga varjust, kes
 silmas poolvalguses olejaid. |

Karstlane | julgelt. | Tervis kõigile! Olu kuuldu.
 sega ... olen karstlane, juht.

Eelmised: Sun nõõm!

Keigar: Otsis hära kedagi?

Kirjanik: foodikeid otsib aab taga!

Karstlane: Ei. Jalutan igavusset samuti. Jätsin
 oma keha kitsasse hambusse. Heilisin öle, sira
 varemte juure, sest meeldivad mulle. Ou konedad,
 meinsusetõhualised. Olatasa soistab kuul ... avaldab

õnusi vanale. Kes oleks teie? Joodikud? Olete
 undid õhtul unustanud siia.

Keigar: / uhelk! / Olen keigar. Teine härra on kirja-
 nik. Tahad veile konkreet õpetada?

Konstane: Kui seda kavis on...

Kirjanik: ütlesin, et joodikuid jälginas.

/Tulevad raadisaamatöön, laulik! /

kirjanik: Siis kogub kui parlament.

Keigar: Peame istungi ära! Alguks näitlemis- ja mee-
 käsitus.

Laulik: / helisevalt! / Tere teile!

R. amatöön / kõniseralt! / Tere!

kirjanik: Jumal ime!

Keigar: Tere tulemast!

R. amatöön: On yün varemata nõukoogu...? Kuningad
 - jumalad? On mikrofon asetatud?

Keigar: / näital lahtiselt kivers! / Nõtkes istet kuusi too-
 liol kumakse! Meie saame kõik sõbraks... Olene
 suured... maapäälised jumalad. Olete teie ka sonne-
 sed?

Laulik: / uhkustades, vätkuviini! / Ei kahle enda
 huultes. See olemissõn on hider, kõhn. Kus mina
 hoian teid siin, kui obelisk... tagasipäi, et pill
 ei pöörduks maapäälised nämpu. Olen suus... geni-
 aalne.

Keigar: Ohoo!

kirjanik: Ära imesta. Siin on see ka vähe! On
 ilko, suun= var, kas ise end selles nimetab! Väike-
 seltsinimetajaid Noid saavad teised suunaks nimeta-
 da.

Laulik: / rüügitelt! / Kes oleks nõekifa? Tahad al-
 guks kogu kõuldas olla null? Oledsin kuidagi põhjust!

kirjanik: / hääl! / Oh ei! Laulikul on jumala linnud.

juhtumisi meelestus vaid tõstera. Niid kiitakse pou-
diks.

Laulik: Puud? Ugi -elavamisi mul palmed vaid.

Keigar: | kiirasti, | Olee keigar, kui ülelata
tohin. Ees paigal ... et ... modell. Haiskelluti kuulus-
kes minu otsa konna vaatab, see on koha minusse
armuud! Uskuge, või mitte! Tegutsedes arvestan sellega.

R. amatöö: Keigar süü! Kuidas see mind imestab!
Uskumise kõrgemad olusid süü värgema. Saavad lilled
aga lõhnavad mu teadmisega halvasti. Lühikes! Lüh-
sus ... tähtselt silmisesse rääkides.

Keigar: | pilkuga, moosustatud käitel | Raadio ... telefon
... mikrofon ... triolüt, lamp, patarei, autenn ... Rämp!
Kas eluaga lipitised nende ümber ... kummardad neostaa-
di nupu juures. Oh, sa ei kõlba see - liiga matema-
tiline ... liiga!

Karshlane: | tõsiselt | kas viina joote, mikitate?

Laulik: kes see on?

R. amatöör: Mida ta tahab?

Kirjanik: Ou tähtis mees, apostel. Filtririb olus-
tesse karshkust. Tahab koida maailma, et see lõpeti
võiks elada. Austage teda!

Karshlane: Praegusaja karshlane olee, suurim niid.
Ei ole kõrgemale ideide kandjat ... teostajat. Oalduid
sõnad teiepärasest ei pillu viid.

Keigar: Mis sa suurus väärt! | Hõljub tantsusammus
ümber. | Kas fori tantsid? Kas tead kui lüüad pilkised
tanavni see eluamele tantsis? Oled väinid ilusaid ma-
donnasid, kes liiguvad kui kumm! Kier suudlevad ...
kummardavad, kohelunivad ... püüpanvad pilkudega
südamesse verd. Uudistajad elada siis enda karsh-
dokträäniga?

Karshlane: Oled pilkelus, inimsoos ja ... -

Keigar: Süs oled alles suur... karasklaste jumal...

R. amatöön: | vabale | kas tunnete 4. laubilist näit-
rodiumi aparati, koonus-kõõlekõuevadajad, mis on pa-
remad — süs olete suured! mõistate paaltega kõ-
nelede — juhid olla?

Kirjanik: Kehvad on auditud klounid, komödi-
andid. Aeg naenda teil juba endid. Või ei suuda se-
o- teie iseaj?

Laulik: fäggeleda on naeruväär. Suur on vaid lau-
lik, pool temast poest. Pole te elukoormatud näivad
ülevat laulikut... ooperilauljad, tormavate melode süu-
ripaika? Do... sest on mul kalju! See on hui võit ja
lõvi tagasiütud pöö, austust nõudvad silmad, poos.
ja kõrvad, nina, suu... kaapiud peale olkama
oli kuulsa laulusedri. Inimesest peale ristkema joo-
västusvaledes maas iga poolnoodi ust. See oleks laul-
ja mõistmine | taseu, häbelikult! ... minu!

Kirjanik: | naaval kätutult endale |

Karasklane: Kirjanikule ma ei poelia... iseäranais
neid kõrgelennuga, kes rikkemiseni ulked, et kei-
nekond sulle pillu... sõna si kingu... kätivad
suureskiirus taskuskäsi leinult nädas tarvitavad
nad teisi.

Kirjanik: | inooniliselt | Ma karasklasi armastan.
Olen suur narride, kolade austaja! Ei või meeldi-
vamad olla, kui vandata suurt karasklaste jultu,
kes ovestand kinglybe võitlusida illes kõnge koha-
ga... sonib iseteodjaua laekas pabereis!! Kes mõi-
gib jumalad idee arvel, et teisi tema kõrvale olla
ei toli!

R. amatöön: Hääletan ka selle poolt, et jultide
võit

Keigar: See hääletamisel pole. — Oled ka jult...

R. amatöör: Eudaga ma ei arvosta...

| Keigi läheb viistades mööda. Hethelis vaikivad sõneljad. Karshlane valib mudja nääga ühte puult
V. datakse vile süüas. |

Keigar | viistab. |

| Tume koogu liigub. Ei vaata, ei näi kuulvat. |

Karshlane: | vihasena põisib endale. | foodik, keel, poed või kurat...

Keigar: | hõiskab. | Hei! Kes oled? Lähene! -

| vile lakkab ja seisatatakse. |

Hääl: Mis soovitate?

Keigar: Võõnas, ära karda, ulhels pee! see pole omeli kiskjad. Tule, olme sõnale jutte!

Pomin: Mäe! Mis kurat! Õige mul amsad!

Kirjanik: | naerab. | Diplomeritud karshlane!

| koogu liigub, jõuab. Seisatab ülle muigamisega. |

Keigar: Tere! Kes oled? Saame omeli t. tassiks!

Võõnas: Olen inime... olukorras, kui teie võite mis soovite?

Kirjanik: | pilkuga. | Said vastuse. Tuleta mind meelde, mida ütlesin ulhusest. | Eudale | Tore mees... selu igapäev karjub isanastega... väike, mürgine tõusik - ülikõruses loivamine.

Keigar | tutvustab. | Olen Keigar. Kellega sa mul oled?

Võõnas: see isa on majaomanik. Olen ta poeg.

Laulik: | vahel. | Siin laulik. | näitab sõrmega. |

Teised: | naeravad. |

Majaomaniku poeg: jälle uus tuttav. Mis neudega saale hakkau? Siski on mul aines, kui oleksin loomarias. Et saäl mulle ei rekti, siis ka siin. | lakkab loivates viistades. Sülgab herra, kui karberahulduselis!

Keigar | hõikab järle. | Tahad mustuse vedajal kan

belda. Astu siis bürosse.

| On tühiajaline vaikus. Kiigan naurab oma nalja |
Laulik | unistades udalt | On inelu, kui tavaline
inime vike on, kummardusi hoogub... pilvetraaperite
vahel sirta ihaldab... Kui maopäised huultesest
silmist kaotab, pagurats muutub...

R. amatoön: Ei filosoofia laulitud, seleta inimestele
tõdesid. Trestan udse, et näed veel maisust, mõtled
sellest. Niis. qruiaalsena ei tabaks selliseid märkeid.
Caudioni lamp oleks mu hingamiste regulaator, moo-
ton, rootan... | kõha talistab järkamist |

Kirjanik: Raadio aegade laavad kõhima. | keigurile |
Kas majaomaniku poeg ei armunud sinusse?!

Keigas: Tä pole naist.

Kirjanik: Naistele on sul vaid väin?

Kansklane: Kas teinasse armutakse? Pois see absurd!

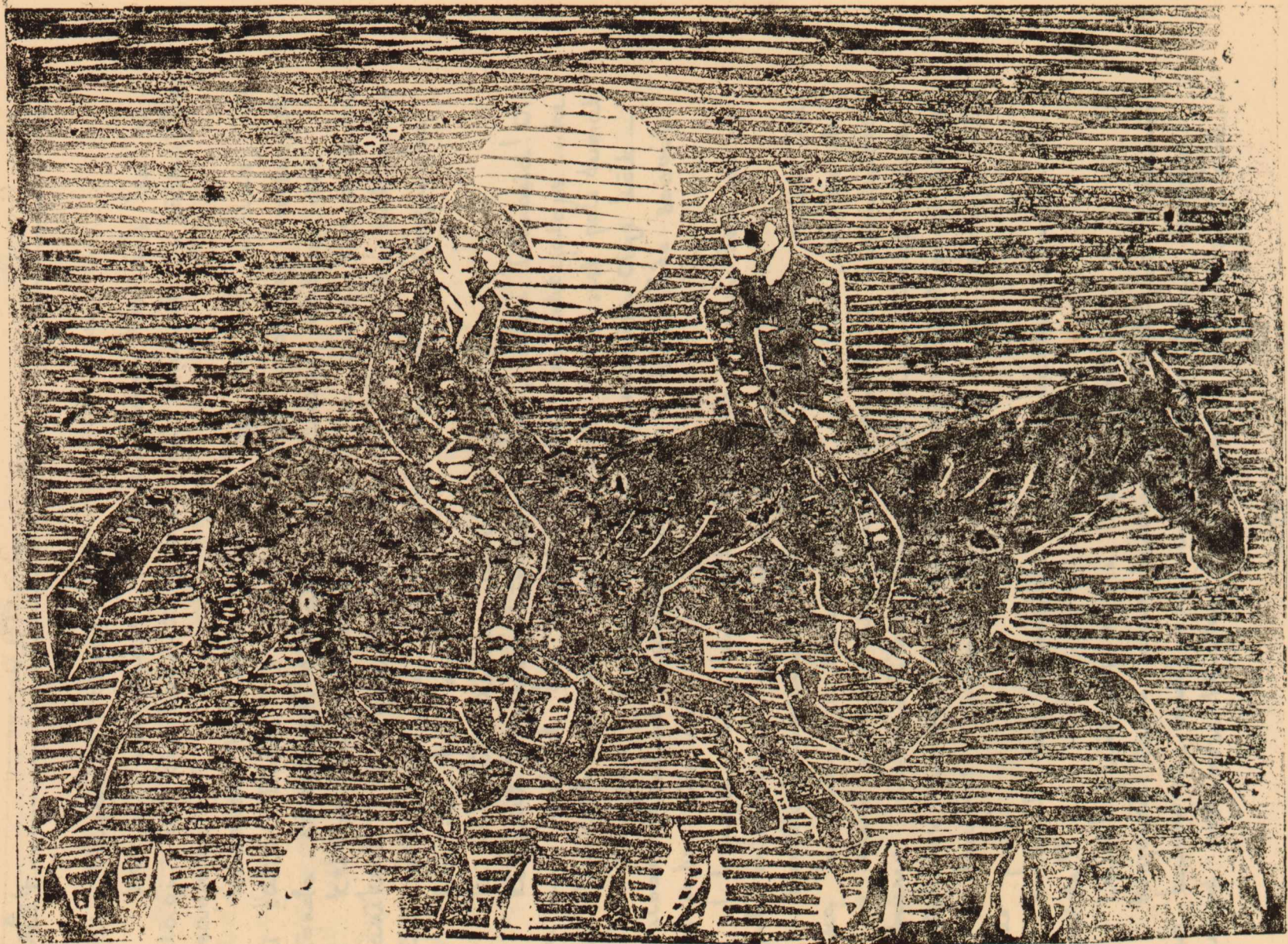
| Naurab | Tahad olla mõni kinokultuur, kuraanika-
ningas. Need pole suelt nii jumalikud!! ja juma-
lisi harilikult kardetakse. Kas ei armu naised pi-
gemini niidepoa mamakeeni?! kuidas on see huultesest
ga... jõuvad võistelda nimetatudega?

Keigas: Jees see soub. Ajab sönni võona ukse
vahel... Võistelda nukkuudega! Testab sõna otseske-
sus mõistes. Kirjanik huultis küll, et võlu oleu. ja
keegi ei saa salata, et armunud naiti minusse ja
armub veelgi. | Lööb naitaaga rinnale | Jaitu nait! ...

Kirjanik: Siis oleid tavaline.

Laulik: Ou ee olmispaik võlu? Sinusse küll ar-
nemist ei usu. Liiga naitvilt ukkelad, oleid päale-
nükkiis.

Kirjanik: Naistena armutaisin igäile pigemini, kui
sinusse. kujutan su olmispaika nukunäoga, jõovatu,
kui kallis pangaj kassivahik, posuris. Lauljad laubazilid

ah, tulgastus tõuseb!

keigra: | puustades | Rääkida võib see, kes ise midagi on. Ei haavata teist ees sarnaselt — päälegi luuleanniga.

kirjanik: Rääkida võib ka see, kes ise midagi olla ei taha. Luule ei haava inimest, päälegi sinusugust, nõnda sügavalt. Jultunu peab keigra mõistma oia.

keigra: Sinu kaugusele omast ei taha. Kas kõiki kirjjanikud misugused on? | ohkab | Siis poleks neid tarvis. Elu oleks ilusam. ja asetäitja olla võiks keigra ka.

Laulik: ja laulik.

R. avaldöö: Oletasin ajaloa kirjutaja!

kirjanik: | nausab kõvasti | Patsen, patsen hämasid! Olge nii lahked. See meeldib mulle, see talitejutajus ... keena! Lahkesti luban enda kõrval keisi, sest pole fumal, pole nõngana karkas suuruse kuhmumist. Olge kõik — ajalookirjanikud, luuletajad — või mis süda soovib. Sõimake siis ka!

| Laugeb täht kui põles lõug üle äitaeava. Toes on nõngad noialusüriid, ja kaitseid karge kuul!

Laulik: | usinavalt | Täht laugus! Lõhestas kaeva kol-laka lainenõoriga. Oletas kaitseid laulda talis, kaitsevõle, nõng elamispaiged ülinaises tõustas, hääl kaasatundes väbreriv lühilainelise, kui terase kõnni nõngjõdetuna poolõhutus ruumis. — Te peaks kuulma niid kõnd kaitse-tele laulmas, nõngema mu elamispaika, kes ilmiga kaitse-tele poole!

kirjanik: kas inimestele ei taha laulda, lojustele, lindudele!?

Laulik: | süütult | Nad ei ihalda seda!!

kirjanik: Oh sa vana inimesekust ööbik! See häälennõonid hüüavad, muutuvad inimese kui peened kalmuse juured palamuse tõustas. Sest vähe on kaitseid öid,

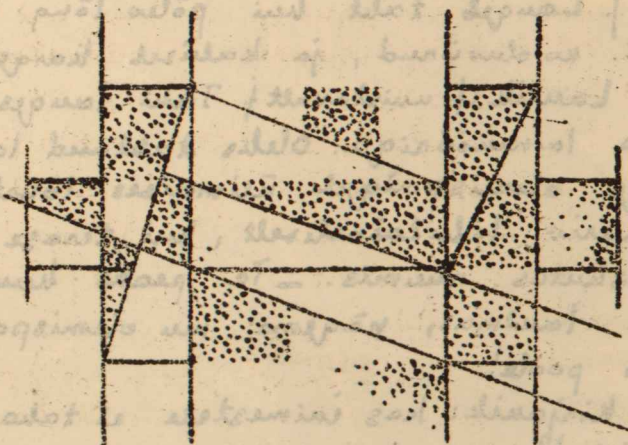
mil su hääl paroksismis võib laintada kõnguse poolle.

Laulik: Suis laulau endale, sest muidil sulle mu laul. ja väsimiseni laulau, et kideraks muutub olemin paik ... Sellisena kää on prohveteils, mõtetangaks muuta, sõnastada elu tööksid. Koogu vihamüüki lümmista vastu, et meie heita teravusi, sõime, pilget. Miks nad jalus?! - Loo lauseid, milles keskuseks elu tähtsapaalukate tööde, kei kurgiseemneke seis vilja... Mendaga kütou mitjöö, et ei näikseks muutu.

R. amatöör: |häämelzga|. Imelik konstrukttsioon! Sellega võib üleskerates näha surmata. Mis võib üts surelik nõhken kureuizelt iluvalt nõuda!!

|fängeb. |

P.k.

Hääd ööd!

Vettis kahepäevane suvepuhkus Heinto — pealinna kuudmaku telegrafist. Oli sõitnud põlga nanniku naisemasse suvitiskolita: soovis natuks lamaskleeda kuumas nannaliivas, kuulata tasakohisevate lainelintide igaviku sügavat muinasjutu ja kulluda vilul hommikul sammeldunud metsaradadel. —

Oli üks neid lõõmavaid suvipäevi, kes näib seisaktuval päike; surub uimastavalt rinda tämmatast vahtude lõhu ja on vaid vähesed lamasklejad nannaliival. Tüme ning kahvatu on meri.

Tüsedu kirja oli saanud Heinto ärsja ja tõid päevitund näole üliatusjume kaks rohelist Soome marki ümbriku kontsund nurgal. Iseeskus sõber, kes kuuagi aastate eest sõitnud oli põlga Soome. Elas on juunis ja vahelund olid Heintoga südamlikke kirje. Eel näis eriline too ärsjane soodelis. Lühikeses sõnumis ütles sõber, et sõidab Amerikasse — võib olla jäädavalt. Põhjamaisest elutund monotoonsusest olla täpsind hingeni. Ikkarai kujukamad elu — veel mitte saatnud oli katkeid päevikest ja kinnait hells Heinto sest usaldusest.

Sirutus hajameelzena alla lehtedest mahlaka sarapuu-puhma. Endiselt kuumas päike sinatus tavas. Näis kõihjal lasuvad põnase suve lõunane uim.

Heinto võttis päeviku esimese katke, sest kandis see nii imelist, helka päätkirja — Hääd ööd! — ja algas lugemist, silme es kuuage sõbra ammune kirje. — — —

Teadsin, et lumihangetes magas
 hing ja hingas tõeskuine öö — külm ning tundele. Üle
 me hämardeud too laisalt muredusid kaks öru-ko-
 lost valgepänti, ebamääraselt rousid pehme leutoo-
 lile ja äkki kadusid üle selle tühja pimedusse. küü-
 rukudes hädava aiju hõõguses, tundsin nii selgelt, et
 kriivusid kummunud plekka oli sammude kolvisest teed,
 pakane vihasus maantee postides ja traadistlikes hõ-
 gused karmid loonid.

Ah, kuidas soojas toas, rahu-
 likus sütekumas mõneldesin. Istusin heledalt pehme
 järil, sihtasini murepäraselt narmestunud jalga ja
 ainult kohendasin rõõmsalt kõkendavaid jalga. Mee-
 ratlesin õnnelikkusest viibida sellises rahus ja paitas
 mõtteid sumeda sonolüüna mu us võimal kumav mä-
 lustiste kast.

Olin sellises imelikus meeleolus
 milisesse laugsin saagil, Oli mingi erisugune melan-
 koolsus, käis unenäoliselt kujutluste rouge. Sisendajid
 selle sügavas rahus ja ununenematut füüsilist hääle too
 soojunud hämarus ja arusaalt kolisev põhjatu vaikus.

Küürulusteinu pehme istmel.
 Kummastist varju jooistat tumedale vaibale kummun-
 geline ukse-kast. Ta ilustused kaugel olid piirite nauad,
 et säilunud äärmises selguses. Idealistlikus saagil nende
 vaatlusest. Meis oli midagi kauge, lõunamaist ja mõist-
 matut. Vahel si taltuudki aru saada mist peenest mee-
 linaugist. Paljast vaatlusest oli rõõmus — nad viisid
 mind ekslema võõramaisseis unelmaisse.

Nüüd kuidas selles vane
 postisaaditisi, päevapilte ja vedades mõningaid kõi-
 kirjuaj.

Meis mõtlikluses avasin saagil

kasti. Elustus jätke vanu aegu — ammuseid, valusaid
kuid seletamatult armsaid. Selgelt mõistisin, et nõuval
maadki olevikuu hetked minevikus muutudes vajuvad
mälestiste sarja, millest ei liol olematema taha näha.
Tulepaistel lehittezin vanu täiskriitsetatud paberid
sest minevikust. Nõisid sirvida mid huldinema, teu-
des aineti nõle libisevat kurba muist. Siis ujusid
mõtted huvameelsena ajus ja vanuel meloodiaid vari-
eruel unelmate pehmeid riise.

On surutud igapäevaks mu aju
too täiskriine talveöö. Musta täikeline laadik oli ava-
li mu jalgrade es. Süvenemena küürutuzin vanade lin-
jade sonimisse. Kuumade riite ähvilised prakzumised
vaid ehmatasid hetketa. Oli valine — riiselt kääritu.
Nõnqa ebamäärasesa kuuldes läbi olua elektrihaa-
tide tazava uudamine —

Juba kustus lõlkeid. Hämarnes mu
toas kasvab nägematult. Tungjaid teravamalt esile kuu
katvatus laiused, ja aeg oli kustand küselt, sest ta ei
salli viit kuuajagi ülevõtet. Olin muutunud noidumaks.
Pikkamööda ja hajameelsena ladesin koguni kosti vedele-
vaid paberid. koos kusteva alijuga lödvenes ajukki vä-
sind pinge. Hõõnuzin riit libelvaaid silmiq ja otsustasin
sulgeda laadikku. Hoodimatult veel looraldasin helite ja üles-
võtteid. Pool kogumata jäi pilkku meist pealmine. Laisalt
luggsin pilditult hieljelt märgat, et selle lõpetand olis
etgas kui ootamatult meidlainest kaaratu.

Õnude tähtedega oli kritsel-
detud kaardile: — Selle hingju selle igapäevosema es-
me. Vaatad jälle mu pilti, siis seda tunnen. ja sind
ka suurimast haukusest — —

Siis lõppes lause ja järgnes vaid
paar habelikku, õnuevõrised joonest.

Samas sarni paistused mu mõtiskluste pehmed lõugad. Teravalt löin sõrmed ümber kuumade põlvede. Oli mingi erilise hajameelsus, mind ahvardas koolimatus. Paberit ümber pöörates seinasin pilti. Eut õhtuses meeleolus haaras see mind kummalise armsusega. Püüest sooja ja kella elusust heitis suure südekuu näde. Lakkamata vaatasin ja kiiremat hüplesid südame tükid. jõulematult, vastupanuta laugsin äkilise tuude ahelasse.

Too jultuslike häire mu kausis mõtiskluses oli nii vees oma mõjult - ülikaalne. Niid olid kasnud saagi sellised kõvalekaldu- mised - ma iseigi vist alistasin neid. Eut loouard hilisõhtul, kui too palavas nimas nõidusliku selguse- ga elustus mu armsama pilt, oli tolles häires väl- jahannatamatu hirm. Niine kaasas pöörane igatsus mis oli ägedam ka viisosemaist raevust.

Veitis seda talve oma kuttava- te pool. Oli veel kinnast ja sügavale kuishesid sinua vävad teed, seisid inimesist haldamata uit- maid päevi.

Jultuslikult kohtusime korõ ron- qil. Oli poniaabalaie sügis ja päikesetu. Juba hämar- das vaquni sinakas liitsak. Igavalt imesid sügareid kausis, ningas paar unist reisirjal. Vastanisi is- tudes mõjatuzime akuaalavale ning jõlqisime pime- dusse. hõõrvasat pelutut maostikku ja jultus siis, et kutusime niinug soe oli üllatus, kui taipasime - meil tühine ja sihtjaam!

Labi - lõputult pisarduva kalle sügisvihu ja jultusalt lõksavas natarte nütmis sõd- sine juteldes antalt lahenevasse kadejaama Tuudsu

südamlikku rõõmu, et aastaks sinu kulla sõidab ka tema.

Algajalt läbisid vaagni tuhku avastusi. Tuli kuni hoidsoovin ööbalt ja kadus kedagi äratamata - järel jäi elute vaikes. Reisijaist tähelepanematuna oli südaud rasvkiimula ahmases laternas.

Ainult sõnu valitades istusime, ses ponis valguises ja kuulagine hoost aluade sadavad septembri kuldunat vihma.

Oli hilja, kui lahkusime noogist. Ja ei jäänud viimasel too hilisõine jumalaga pööt ponis sinuvas ootamis.

Hakkaks veit tarretus koraku pilk põlvile libisend pilolile. Sella siis surusiu värviline liigutusega pimedasse hoosti. Kaane alla vajutasin ta äritunult. Mis oli mulla see paljas paberimutt ja hingatu hingutus eelst??

Hingus erikas hajamiselises sõnitsesin saisis juustes. Nõonalt imetlesin õnade sile viiseid keelkessi, suutmata tajuda mid näal-siina. Teudsin too pimeduse muutvat paljudelkõs määridelus. Istusiu kuni maatuna ängistava võlvitilise teoga siinas - vastaspoolel hõõps lillalt noosastu kuu. Eut õhk oli malle ja küllartuud mind äkki kaarand igatsest soovist mida sinuata ei jõudnud.

Tuua karvas oli kõngelt avas kais kaku ota kaaparhoidlikust tähtede mõngust ja wadalad pilve mäqpritud loorisid mid häbelikult idast. Oõngat valguist ujutas kuu all kuu and põlvile talleise sinetse kuis kuu õudne ja

kollane, õudset hingetas terve öise maastiku.

Olin visand ümber kaela vaid paksu šalli. Hingeldasin äkilisest sõidust ja härmatusid juuste salgak. Külmgj. samaldus minust, sest seekord temale ei jätunud kummetust. Suuska-
lega paitasin hoolimatult pehmet lund. Ennatult nägin suusajälgede sinirööbastikku. Olin sõitnud neid mööda juba mitmeid päevi; olid saanud armsaiks ja omaseiks. Vaatlesin neid selle imelike tundeaga, mi-
da kuistame sageli esemeile, või nähturile, kui nad on ühenduses mõne meile armastatud isikuga, te-
maga kahtleviste ja oleskeluga. Need toonased kül-
psid mu armsama maja juurde ja olid pikad --

lühikeses suusatamises tükas
piinava igatse kolmneljandiliku talit ja kusaqil sü-
gavamal hüples juba ootuste kerjus.

Rütmiliste lüheteaga libise-
sin öisesse metsa, alavarijulistesse ja õudsesse. Taha la-
gudikale jäid majad, sinivarijulised ja vöönad; taau-
dusid kogaqile ja jäid väikeseks. Nad näisid mulle
õudset alavainu, hingestund sellest kaamest valgusest.
Olid kui alavalt tarretunud geometria nurgelised figu-
rid.

Mõtlemata tõikasin tihedate
puude, naaqes pöösaste metsikuid ja keerulisi vari-
jooniseid. Lõikiv-helbeline lumi vajus kobrutava va-
huna üle suusa otse, kuljusid riknastunud saabaste
juures ja kokku variseva vaana libiseid kitsaile jäl-
gedele. Valguses aineti säraltles üksik lumikristall, tah-
mus siis järqueval kühel ja mul kaku oli neist alati
-- miks ei suutnud nad lõikleda hestvatt?

Juhuslikult rivasin heppide-
ga lumest raskeid oksa. Pehmet laaqval podinal va-

bares neid lumest. Ehmuusin kergelt sest lumede sori-
nast, seisatasin tahtmatult, ent siis kõige viimase su-
rusin veel kiiremale hoole.

Kuid kõhjal ilka see kaane
valgus. Kõrges kumas venisid püüdi pikemaiks. Üh-
sikud naagus puhmad näisid lavaina ja väikesel
metsalagedail noomas humala väetidena võitade
pikki ja kõveraid varje.

Ainult nüüd näen ja mäle-
tan seda kõike nii selgesti. Kuid sellel mälestusel
kal ööl seda teadlikult vaevalt tajusin. Ei jätkeid
me tavalist tähelepanu ja aurbatust tollele artist-
likele, kuivalgusest lootud maastikule. Me kõrgi-
tu mõeldud libises juba teinepod metsa, vaatas
erkasaa mäevõrral lumme tuiskunud maja ja üksi-
kut ahist idaküljel.

Südame vasardades liblesin
süvskadde läbi metsaaluse paksult sadanud lume.
Nõoni kallates küürus tungisin naagus nägostikus.
Suusad, kõveraid ninagid kaevulaad hoides, lobistruid
oksi rebides järele. Üksik naag soosis nõole me lu-
miseid, juukseid ja kraale hülmatus ümargusi hiigi-
tilke.

Me ei fajuud midagi. Aetud
kuumast igatsusest, vahel metsikult nabelevast, oli
lähistanud metsa! korratult hüppeldes lähemini kõn-
gustikule. Südame soojas süles juba arusaalt kõditas
muretu kiindlus.

Õine maja tukkus all lume-
padja ja nõhus mind imelikult. Oerjaselt, lumiseid
jalga hüi kirkudes järele, tõusiu mäejalale. Sõuatu
ja vaikue oli lumes hüürutav hoole. Räästas vöö-

nalt mürdsid valgest teavast jääkoosused; naskke näis olevat korstna tagaolev sarnane lunimüts ja see aken idaküljel surus naskelt mu tundeid. Imelik — maja, kus vutsin õlakuivid nii saqeli. Mu arusaama ma- ja oli äkki nii rõõnas, ületamata kaugetes tundes tekkinud läheduses.

Hetkeks löötsutavana seisatusin. Pikk kiindus tumedalt läiklevale klaas-ruudule. Neil eksles kollase õliga laiakuuline kuuvalge. Samas rõhus mind too lämmatava hinguse piin; äkilise pingutusena rebisin olematuks võõra unelma, mõist- maku naskuse — selle kuuõõbise ahelduse, mis oleus ka mu enda sisemuse mööduvast reaalsiooni puhau- gust. Võitvalt segenes sidame ritmi armastuse sü- gava hulu.

Vaid silmapilgu varastasin ole- matusest ja seisin akna all säravas huldumuses. Linn vajus õhukesse villana naanistihult. Eritasua. Tõmbasin sõrmedega üle jäätand õhualua. Teadsin, et see on silutud ainult kõrgelt. Ülemmehelikult särvas see mõl- le, kui midagi endast mõistetavat. Ruttava värinaga su- rusin lahti akna. Ainult kosane priigi seges vaikust. Kui kohevil nitakoonal haaras näo too see aur. Mõle- ma kõega hoidsin kallistavalt ruute. Pistin õhetava näo läbi akna. Taligutamatu oli oimudes hulk. Rõõmleiva õnnelikusega oliu kui uhkelt salvitte.

Püüdsin ületada pimedust ja kergeta ekslesin soovides, millised kirjeldamatud ta- valikel sõnel. Kõikjal endas tundsin kervat rishuum- matise, pigistavhuma, liinulaukuliselt hella laine ja selle vaibaks oleks hitnad magavale armamale.

Äkki leidzin heleda näo pime- dusest. Võimetuna tõmbusin tagasi, naputasin otsaesiselt

kõditava juustepulvera — vägeviini — seepamatuna
 koondus pilk, mündus tagasihoidlikumale voodile. —
 Üle maguspehme padja ripnes künklike värisel liit,
 hämar — kauge selguses valdus õnn — natuke magaja
 jume. Tumedaina väikesed lakti põimund juuksed
 — nende arusaad kohuaj arusaad tajuvad.

Nü teravalt surus see toona
 mu mälu — näen praegugi veel maalilise selguse-
 ga kujutlust. Nõisid ainult vaadelda, vaadelda
 kangestunna üllatusel ja kaugele mõistis hell-
 pehmet tunnet, mida võib luma ainult magus arusa-
 tatu, kuivalõhne unenõudes näudles.

Sellesse tundes mullus mu
 hilisõine igatsus. Kadus kui surmas närvitsev sügis
 es kumehaigete sügava rahu. Eemaldusid kuu-
 marolunna ja rahu sisendas mu kohuakas varigi.
 Tõstis nõuakattades pää, veel hoid küllalt lähemini
 laktisele aknale ja tase müüdisid:

— Hääd ööd! Hääd ööd!

Hilke ainult sisetasid ja õhki
 kui mingi kartuses sügisel akna. Suurhadele hüp-
 pasid ja pikalt sügavale lühetege libisesid alla
 mäenõlvakult.

Eudiselt laueskles kuivalõhne
 metsal, ristles varje trükkumel ja tihenes pikka-
 mööda pilvelaon idas. Silmad sulgetud unbrusele, lä-
 hemini kodule ja helles lausel soietasid huuled:

— Hääd ööd! Hääd ööd!

kaks päeva hiljem, kui veitsin
 jälle ööaegset arju paistel, sain erilise teate: Ta
 oke vanemalt saanud küsi kütse-talogrammi ja sõit-
 ned jõudavalt tohult nõlvakult säälpool metsa. —

Olin põrutanud ja sõnata.

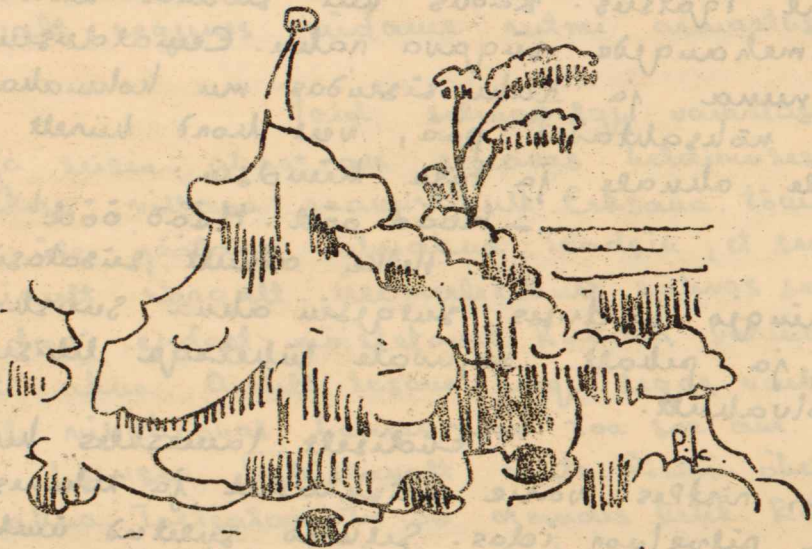
Viimaselt jäi kohtamine väik-
sel lumisel almal. Tühjuse kauge kajana kusaqil
värises katteid: --- hääd --- ööd --- hääd ---

- - - - -

Heinto lausutas päeviku lehed.

Naiksell kuuludus punde tagant mee juqal müha.
Endiselt loomas päike. Lämmatas männike vaiqu-
ma lõhn ja kusaqil vilistas igavalt lõuane
vabrikuvile.

V.R.

#ALI

kaks luuletust.

Tusane õhtu.

Tundeküllane, kui naaine, haige päevast,
halva ilma laevast, seigiseqst taevast.
Tänavad on kitsad kardunud lumme
õine tumm --.

Hämaruse ristikämblik ilka koob võtku.

Päeva karbetusest tuleb pisa kurke:

Müüd kus haige on meel
ilka veel

kaenatuse nihka päeva sisse tuleb
demise sihe.

See kõik tundevoaita koob,
ei le toob

suletäie spleeni takku.

Niletsama tahaks plehilt piima lakku

naige kassipoeg -

Lillelt laual laugeb lehti -
alles koodi!

Tülpimus ja küljus sunnib -
heida voodi!

Kokk / Luuletus

kevadine

Ilm soe. On sadu pöönnud sulle
 Pea lumivaiba pühkies vihm võib tulla.
 Ning kaugele kiivaks' vana, kingo kella.
 Meis naagspeilil loob meeleolu lulla.

Müüed tahaks muustnik olla - hinge värve panna.
 ja meeleolud ilma tõendite kauda,
 et kõigil sooja lume, taevapilveid anda.
 Saaks pildi aruga - tundevoikse nanna.

Tuul alnaukse huuse laivas kohab.
 ja udu soe ja tänavaservi uhab.

E.S.

Kui palju inimesi võib maakera toita?

Vaeva on arvamine, et maakera inimestele kindlaks võib jääda. küsimus on sarnase iseloomuga, millel mineviku kohta seni vähe tähtsust on olnud; tulevikus saab ta vististi sagedamini päevakorraale tõusma. On huvitav ka praegu selle küsimuse kohta vähest ülevaadet saada.

On arusaadav, et „kindlaks jäämisest“ rääkimis, s.o. arvamatumise mõttes, kõnet olla ei saa; määrav on vaid ainult toitlusküsimus. Selles on inimkond täiesti olemas saadustest, mida loodus talle taim- ja loomariigist annab. Et aga kõiki loomad, kas otsekohevalt ehk kaudselt, taimeriigi saadustest elavad, siis on ka inimkonna toitlusküsimus lõppude-lõpuks ikkagi ainult taimeriigi toodangust olemas. Eelpool mainitud põhitööde alusel võttes on mitmed õpetlased püüdnud väärja arvata, kui palju suudab maakera inimesi toita ja seda praeguse rahvastiku arvuga võrrelnud.

Kogu inimkonna arvuline suurus ulatab praegusel ajal umbes 1900 miljonini. Sellest hulgast elab üle 1000 miljonit Aasias, ligi 500 miljonit Euroopas, umbes 240 miljonit mõlemas Ameerikas, 150 miljonit Aafrikas ja umbes 10 miljonit Austraalias.

Arvestades praeguse inimkonna arvulise jaotusega, leiame, et juba praegu on mõned maad üle rahvastatud, nagu seda näeme Euroopas Belgia, Holland, Inglismaa, Itaalia ja osalt ka Saks

maa on. Samuti üle rahvastatud on Ida-Aasia Jaapan ja mõned alad Hiinamaal.

Vähe rahvastatud aladest oleks nimetada Kesk-Aafrika, Lõuna- ja Põhja-Ameerika, Austraalia ja Põhja- ning Lääne-Aasia.

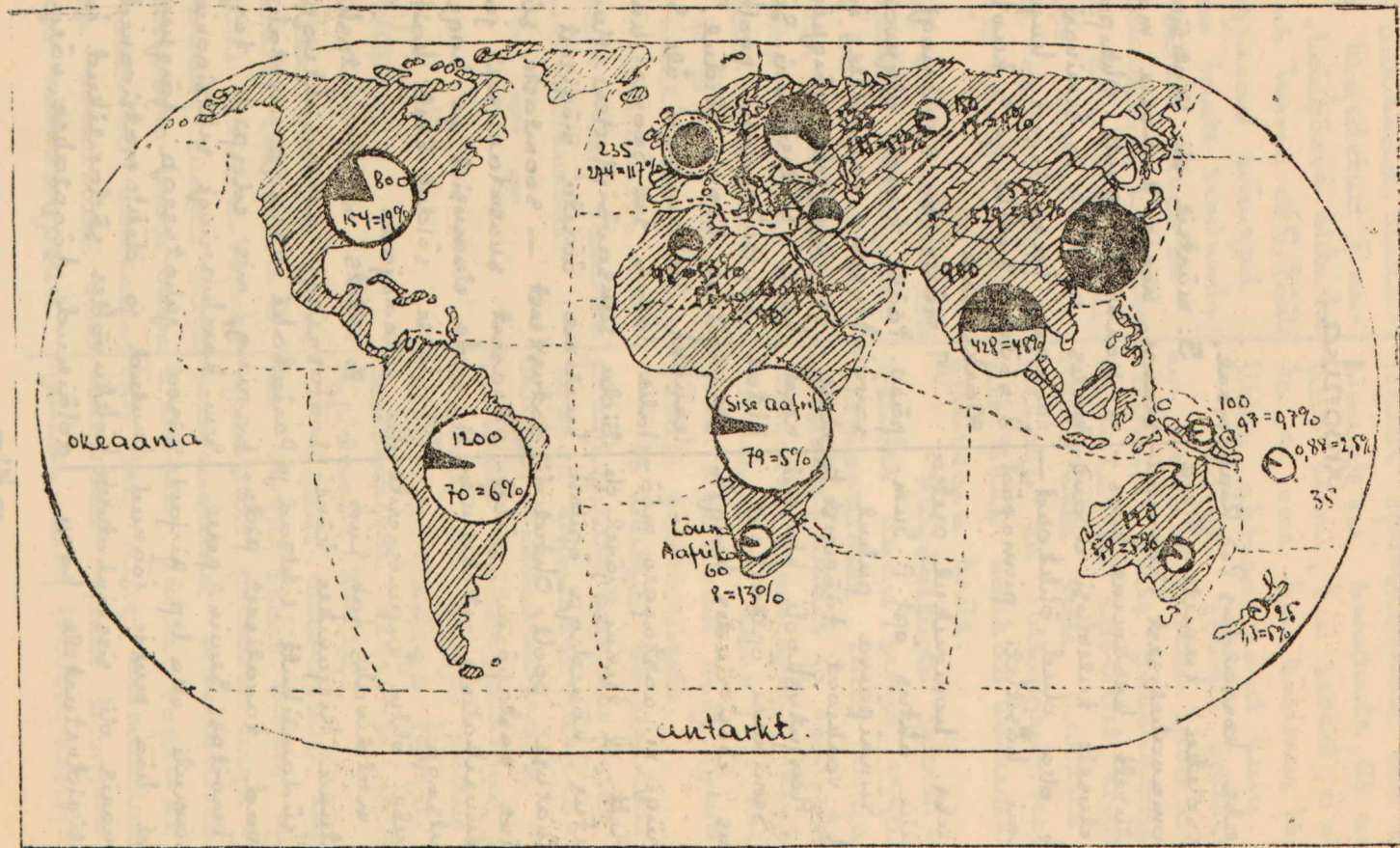
Üldse võiks Pauli järgi maailma jaod järgmisel arvul inimesi koda:

Ameerika	2000	miljoni.
Aasia	1700	—
Aafrika	1650	—
Euroopa	570	—
Austraalia	280	—
Kokku	6.200	miljoni.

Esitatud andmed näitavad, et praegu on vähe rahkest kuni 30% koogu maailma tööstusloodang võimest kasutatud. Suuremal määral on kasutatud need maad, mis asuvad parasvöös piirides ja nimelt põhja maapoolikul. Siin asuvad ka pea kõik elpoolnimetatud üle rahvastatud alad. Nähtus ei ole vististi mitte juhuslik, vaid parasvöös esinevad eluistungimised on inimestele kõige kohasemad. Kõige tähtsamad kultuurid on siin tekkinud ja arenenud. Tulevikus tuleb aga suuremat rõhku panna troopiliste maade koloniseerimisele ja majanduslisele kasutamisele, kuigi just nende maade tööstusloodang protsentuaalselt kõige vähem kasutatud.

Maailmaga tootlustoodangu kartogramm

Kroonika.

21. vabr. korraldas Ped. Ring maal. vaielduskoooleks tunnil: „Meie õpilaste omavahelisest lähenemisest.“ Ulatuselt keskmine koosolek vaielduselt tulemusi ei andnud. Võib olla oled, õhlikoud ning teemi häritleti pinnapöotselt.

25. vabr. hommikul osales aulas väike aktus õpt. A. Summari 50 a. sünnipäeva puhul. Tervitused vaikivat töömeest ka aupäevale Harjutuskooli klassid, juhataja, Seminari õpilaskoud ja juhatus, edasi andis hingjehi.

Vabariigi 11. aastapäev möodus vaikselt. 11 tunni järel oli ühine aktus kõnede ja õpilaste ja Suv. juhatuselt poolt. Õhtul oli omavaheline aastapäeva päritsemine muusikaliste ettekanvete ja tantsuga.

24. vabr. õhtu kirjumes eriti ühtlaselt meeldivaks jak. Liivi sünnip. õhtuna. Kirjanikes kõnereid, mis südamlukult liltvad ja lalukuminevad kasalised pidukõnedest, tervitas Semis. pere tonniqga. Samuti olla l.p. kirjanihel meisthi hõõ mutja jäänud. Õhtu Seminaris oli sissejuhatuses Liivi juubeli pidustustele hoq

maal.

3. märtsil oli Maltsimultaan saans. koos Rattvere malemeistri Marksoni poolt. Õhtupoolises kaalis võistlus 16 Seminari malehajaqga. Targjärjed kujunesid: 8 võitu - 3 viiki ja 3 kaotust Marksonile.

7 märts on Sportringi suupäev. Pääle tunde algavad suusavõistlused. Varadele, junioredele ja noistele järgivad need kinni võitvikuni. Siis on õhtul õp. Aadressoni poolt kõne: „Muljetest Soome sõidul.“ aalaks lennuki tekkouuga üle Soome lahe läkel see Soome lennukite suusavõistlusteni. Tervitused keuteme õarite mõjised suusatustest - soomlaste sünnipärasest suuslanikest ja õpt. A. enda elamusid ja kogemust Põljalasse sõidul Eesti kaitseleides esiaidajana

16 märts on Harjutuskooli Lootorringi avamisõhtuga. Õpt. Parinbahi kõnega avatakse Loohusring, mis edespidi tequtab Suv. kaitseeringi rektioonina isisiva juhatusega. järguvad laulud ja deklamatsioonid on kokkuvõttes südamlukud ja korolainud. järgitakse väike Suv.

karak. R. poolt korraldatud võist-
lusühitööde auhinnaad. Ilukir-
jand. teemile kirjutatud I au-
hinnaaga töö: „Laupäeva õhtu ko-
dutus“ ilmub Tarmo 15. Pää-
rskava järgnevad mängud
lastele, hiljem taust seminara-
sile. Samal õhtul esines ka
Meeskonn Rahvamajas korralde-
tud V. Ernitsõ kõneõhtu laulu-
dega — mitte halvasti.

19 märtsil on õp. Palkoni ük-
samat Ped. Ringis teemile: „Elu Inse-
gikast.“

22 märtsil vil. A. Viilipi kõne-
üles. muusikaliste etteannete
ja lauluga. See kirjuneb ka
lõplikemiseõhtuks kevadpäevile.

12 ja 13 märtsil õhtul on Haridus-
liidu sekret. hr. Wenderi loen-
gud seel. II ja III kl. „Vabata-
nolustööst maail.“ Pikkos loengus
käsitab hr. V. koridustöö mood-
dusid, pakesid ning tuleviku
kavatsusi maalikoumas.

Varia.

Pääle pikka murtsenist on
VI kl. lõpumängi tellitud vil R.
kahi kavandi järele — lõpuks
peab abiturientide endale mida
gi ju mälestuseks kassa võtma

Pääle jõulu oli koolkonnas
harutuseid ka vortsimütsi muut-
mine. Tekkis mitmesuguseid

etepanuseid ja arvamusid. Paudi
lõpuks õpilaskonnale ette kir-
simust ise harutada. Et aga
meil vormi, kui sellast, ei nõu-
ta, ei oma ka kirjimus lõp-
likke aktuaalsemat keiju.

Hiljuti jõudis õpilaskou-
na naamatuhõlku Sport Ringi
tellimise pääle sabsakatsel
mitmesugust sportlist kirjau-
dust. Pääle selle nuretses õpi-
laskogu ka ilukirjand. kaste-
est. Pikkos hakkab kaheksa le-
gemisvara kriis.

Haridusliidu sekret. hr.
Wender andis Semin. organi-
satsioonidele liidu korjau-
duslehtif. ärides ja asutuses
korjata. Summadest läheb 50%
Haridusliidu, kassa 50% korja-
jale. Koolkonnad ougi arvud kor-
jamise teostamiseks.

13 märtsil toimub vil. Vil.
päätkoolata Rahvere. Paudi na-
hukoogu kriminaal osakõnna ts-
dunqil. kolmevõltselise keiju-
sa arvel moodustatud päo-
istunqil oli kõigile uudne ja
praktiline. Kooliga järgiti me-
ditsiiniljale tegevust ja kol-
tipidamis-horde.

Enam teinudmist tege-
tu eluga. Selles mõttes on ka
igapaastast praktika aruga VI kl.
suurendatud maakooli-eks-
2 nädala pääle. Fops — 22 kes-
tal see ning võimaldab too-
detavasti enam tunqida te-
geliku- ning tõelisse koolitõhe.

11-13. II olid Sport-Ringi korraldusel klassidevahelised võrkpalli võistlused Seminari meistri nime pääle. Pääletõusuil järqis publik ütsihute meeskondade vahelisi võistlusi, otse lõunamaalise temperamendiga kaasga elades. Ühtatuse-na oli VI kl. 3 liikmelise meeskonna tulek meistriks — liues iseqi II klassi võndlemisi kõnge kasapinnaga meeskonda. Pa-niu klass omab koolkonna poolt väljapandud näudkuju.

Seminari klasside sizerimine elu on tänavare rahulik-töökas. Autakse välja I ja II klassis opolografiritud ajakirja. Sa-muti võetakse huviga osa foto- ja kemia nähtamusedest. Ajakirjade sizer on enamikus ilukirjanduslikes katseis.

Väliskirjanduse püendusel ei saa kirjanduse nähtu erili-se korralitkusega tequtseda. Käesoleval õppeaastal on süski võimaluse pürides referaate võttud — venekirjand.: Turgenov ja Lermontov, prantsusekirjand.: Flauberti „Sälambö, ingliskirjand-umemaid kirjavilke ja Byroni. Kavatsusel on veel referaate: „Dekadentsismist ja Baudelaireist, „Stilistikast“ ja „liuesma kirjanduse ülevaatest.“

Tuleviku kavatsusi.

27. II. — Itaalia õltru Mat. Ringi korraldusel keskkoollide vaheli-sena. / 1. II. Ped. Ringi mai vas-truvõtt. / 12. II. kevadkontsert. / Mai kehel koolkonna juhata-se valinised õpilaspere üld-koosolekul. / 9. VI. osavõtt Rakve-re koolinoorte kevadpeost. / 11. VI. üldine lõppidu. / 12. VI. koolitöö lõpp.

Referaate: Roosilt, Ruusilt, Eubachilt, Düvinilt jt.

3 püeva raamatukogu hoid-jate kureused II ja VI kl. aprilli lõppnädalal.

- - -

Tarmo №4 ilmub kevadnumb-rina hõäl paberil. Trükitõhhi-line küeq on teldud kasuta õpil. Ed. Kambõla juhatusel. kõiqile koosaaitajale avaldab toi-metus südamelike tänu. Num-mer seadetakse ka ütsihutele vi-istlusele usale, kes teadmatuse põhjusele teede teldind pole — mit-te pääletõksimise vaid sõbrali-ku tutvustusema!

Üldlari teldal toimetus ka veidi maalde arvele kasumisi kõiqi poolt, ja soovib lugejale südamest:

Hõäd kevadpühi!!

